

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	20.04.2026, Pärnu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Hanna Varik
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25267050113
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 199 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX (xxx)

Käesolevas kriminaalasjas alustati 18.02.2025 kriminaalmenetlust KarS § 199 lg 1 tunnustel. XXX on esitatud kahtlustus KarS § 201 lg 1 alusel, et tema 12.02.2025 kella 15:10 paiku omastas Pärnu Port Artur 2 kolmanda korruse meeste tualettruumist XXX kuuluva rahakoti väärtusega 45 eurot, mis sisaldas 570 eurot sularaha, varalise väärtusega: Swedbank pangakaarti, autojuhiluba, ID kaarti ja erinevaid kliendikaarte. XXX ei teatanud leiust omanikku ega politseid, kuigi leiu väärtus oli üle 50 euro, rikkudes sellega asjaõigusseaduse § 98 nõudeid vaid omastades pööras selle enda kasuks.

Kuivõrd kannatanu kaotas rahakoti Port Artur 2 kaubanduskeskuses, siis läks rahakoti valdus üle kaubanduskeskusele ning kahtlustatav murdis oma kaubanduskeskuse valduse, pannes oma tegevusega toime varguse KarS § 199 lg 1 järgi.

KrMS § 202 lg 1 ja lg 2 sätestavad, et kriminaalmenetluse võib lõpetada teise astme kuriteos avaliku menetlushuvi puudumise korral, kui kahtlustatava süü ei ole suur ja kui kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja on tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud määratud tähtjaks, nõustunud maksma kindla summa riigituludesse või nõustunud tegema kindla arvu tunde üldkasulikke tööd. Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Seega on XXX alust kahtlustada teise astme kuriteo toimepanemises. KarS § 199 lg 1 eest ei näe karistusseadustik ette alammäärana vangistust, vaid rahalise karistuse. Sanktsiooni maksimummääraks on kuni kolmeaastase vangistuse.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasja materjalidega, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lg-tes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks avaliku menetlushuvi puudumise tõttu ja kuna isiku süü ei ole suur.

KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist, ning erinevaid preventsiioone. Arvesse võetakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. Kriminaalasjas kogutud materjalidest nähtub, et kahtlustatav on oma süülise tegevusega tekitanud kannatanule varalise kahju summas 673,50 eurot, mille kahtlustatav on kannatanule täies ulatuses hüvitanud.

Kahtlustatava osas puudub ka avalik menetlushuvi, mis takistaks menetluse lõpetamist KrMS § 202 alusel. Kohtupraktikas seostatakse avalikku menetlushuvi enamjaolt materiaalses karistusõiguses sätestatud karistamise eesmärkidega, s.o üld- ja eripreventatiivsete kaalutlustega. Eripreventatiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib eeldatavasti tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda tõenäosust on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, s.o kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. XXX puuduvad kehtivad kriminaalkaristused. Samuti ei ole prokuratuuri andmetel tema suhtes hetkel käimas ühtegi teist kriminaalmenetlust. Seega ei ole kahtlustatava puhul kuritegude toimepanemine kujunenud tema elustiiliks ning puudub alust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise jätkamise. XXX on prokuratuuris tunnistanud, et ta pani toime kahtlustuses esitatud kuriteod. Seega on isik saanud aru oma teo keelatusest. Avaliku menetlushuvi hindamisel tuleb märkida, et antud juhul juba kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX koheldi kahtlustatavana, oli tema jaoks preventiivseks teguriks, mis aitab aru saada oma teo keelatusest ning vastavalt sellele arusaamisele käituda ja hoiduda süütegude toimepanemisest. Üldpreventatiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Sellised kuriteod, milles menetluse lõpetamine ei ole eelduslikult kooskõlas üldpreventatiivsete kaalutlustega, kajastuvad Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 (muudetud riigi peaprokuröri 19.12.2024 käskkirjaga nr RP-1-1/24/37) punktis 3.2 ja 3.3. Täpsemalt näeb viidatud juhise ette punktis 3.3.7 avaliku menetlushuvi juhul, kui KarS § 199 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemisel tekitatud kahju ületab olulise kahju määra, mis KarS § 12¹ p 1 järgi on 4000 eurot. Käesoleval juhul olulise kahju tekkimist mõõnda ei saa. Samuti näeb viidatud juhise ette punktis 3.2.2 avaliku menetlushuvi olemasolu, kui teo on toime pannud isik, kellel peavad avaliku ülesande täitmisest tulenevalt olema kõrged kõlbelised omadused või kelle suhtes peab avalikkusel olema kuriteo asjaoludega seonduvalt kõrgendatud usaldus. Selliste juhtudega käesoleval juhul tegemist ei ole.

Kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ning kahtlustatav on hüvitanud kuriteoga tekitatud kahju, siis prokurör leiab, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25267050113 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik:

Kohustada XXX:

- maksma riigituludesse 500 (viissada) eurot. Tähtajaks määrata 4 (neli) kuud, s.o viimase täitmise tähtpäeva on 20.08.2026 (k.a).

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ei kohaldata.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.

5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.

6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanule XXX. Kahtlustatavale XXX ja tema kaitsjale Margo Põbo on määrus prokuratuuris kätte antud.

8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva

jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Hanna Varik
abiprokurör

Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse.

Allkirjaga kinnitan, et olen kriminaalasja lõpetamisega nõus, olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud, mulle on selgitatud kohustuste mittetäitmise tagajärgi ning olen kohustustega nõus: _____

(nimi, kuupäev, allkiri)